

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียน โรงเรียนบ้านประคองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน โรงเรียนบ้านประคอง โดยยึดหลักการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มาปลูกฝัง ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดและวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2555 รวม 205 คน จำแนกเป็น ครูผู้สอนจำนวน 9 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 7 คน ตัวแทนชุมชนจำนวน 9 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามคุณธรรมพื้นฐาน
 - 1.1 กรณีครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านประคอง ผู้แทนชุมชน ใช้ประชากร
 - 1.2 กรณีผู้ปกครองนักเรียน ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2551 : 109) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองจำนวน 148 คน แล้วทำการสุ่ม

แบบกระจายตามระดับชั้นต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 173 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอน จำนวน 9 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 7 คน ตัวแทนชุมชนจำนวน 9 คน และผู้ปกครองจำนวน 148 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การระดมสมองโดยวิธี Panel Discussion เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดโควตา (Quota) จำนวน 14 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ผู้ใหญ่บ้านในเขตบริการจำนวน 3 คน ครู จำนวน 3 คน เจ้าอาวาสวัดประตอกรายฤทธิ์ จำนวน 1 รูป ตัวแทนนักเรียน จำนวน 2 คน และผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี คือ การวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม และการระดมสมองโดยใช้วิธีการ Panel Discussion ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม

1.1 ลักษณะของแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสภาพการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านประตอกร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในน้อยที่สุด

โดยผู้ตอบเลือกเครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสอบถาม

1.2 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ ทฤษฎี แนวคิด หลักการ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์

1.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

1.2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้าง และภาษา เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม

1.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1.2.4.1 นายวรพันธุ์ พลเดช ค.ม. การบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเมืองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล

1.2.4.2 นายสายสิน มาตาศ.ม. การบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลชำนิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.2.4.3 นายวีระวัฒน์ ทรัพย์อุดม คส.ม. วิทยาศาสตร์ศึกษา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล

1.2.4.4 นางสาวสำรวม คงสืบชาติ คม. การบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.2.4.5 นางสาวสุจรยา ขาวสกุล คม.การบริหารการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกระโดนกะสันทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาอีกครั้ง เพื่อที่จะได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครู ตัวแทนชุมชน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านเมืองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

1.2.7 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.925 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

2. การระดมสมองโดยใช้วิธีการ Panel Discussion โดยจัดประชุมเพื่อระดมสมองผู้จัดทำหน้าที่เป็นพิธีกรป้อนคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่โรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้วยตนเองและกรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยติดตามกับ โดยตรงกับผู้กรอกแบบสอบถาม

1.3 นำแบบสอบถามมาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมระดมสมอง โดยใช้วิธีการ Panel Discussion มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารซึ่งเป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนตามคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยนำผลการวิจัยจากการวิจัยเชิงปริมาณ และนำแนวคิดต่าง ๆ จากการสังเคราะห์ในบทที่ 2 ส่งถึงกลุ่มตัวอย่างล่วงหน้าประมาณ 2 สัปดาห์ เพื่อเป็นแนวทางในการประชุมระดมสมอง

2.2 ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเพื่อการประชุม

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการ โดยทำหน้าที่เป็นพิธีกร

2.4 การประชุมระดมสมองผู้วิจัยจะมีการบันทึกเทปโดยขออนุญาตจากกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
- 1.2 กรอกรหัสแบบสอบถาม
- 1.3 กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
- 1.4 ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าที่

ต้องการดังนี้

1.4.1 การศึกษารายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.4.2 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนโรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด .2545 : 102-103)

4.51 – 5.00	หมายถึง	การปฏิบัติในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	การปฏิบัติในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	การปฏิบัติในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	การปฏิบัติในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	การปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมระดมสมอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

2.1 ผู้วิจัยถอดข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเทปมาพิจารณาร่วมกับการจดบันทึกของผู้วิจัย แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน

2.2 วิเคราะห์โดยตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในลักษณะเชิงคุณภาพ โดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive Method) แล้วนำมาบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 96 - 98)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

- เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 S_i^2 แทน จำนวนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

- เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนน
 n แทน จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังสูตรต่อไปนี้
 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

- เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม